



Handläggare: Christina Grönberg  
Telefon: 08-508 25 904

Till  
Socialnämnden

## **Stockholms stads Trygghetsundersökning 2011 och förslag till instiftande av ett Trygghetspris.**

(1 bilaga)

### **Förvaltningens förslag till beslut**

1. Socialnämnden godkänner anmälan av rapporten Stockholms stads Trygghetsundersökning 2011
2. Socialnämnden godkänner förslaget om instiftande av Stockholms stads Trygghetspris och överlämnar ärendet till Kommunstyrelsen för beslut.

Gillis Hammar  
Förvaltningschef

Anna Mattsson  
tf. Avdelningschef

### **Sammanfattning**

Socialförvaltningen i Stockholms stad har under våren 2011 genomfört stadens trygghetsundersökning. Det övergripande syftet för undersökningen är att följa upp inriktningsmålet att skapa en tryggare stad och jämföra med tidigare mätning (år 2008). Undersökningen är en kartläggning av invånarnas utsatthet för brott och upplevda trygghet. Enkäten skickades till ett slumpmässigt urval av 31 589 personer i åldern 16-79 år i Stockholms stad. 18 410 personer besvarade enkäten, vilket ger en svarsfrekvens på 59 procent.



Enkätresultaten visar att majoriteten av Stockholms vuxna befolkning inte oroar sig för att utsättas för brott. De flesta känner sig inte heller otrygga i bostadsområdet efter mörkrets inbrott.

Utifrån målsättningen att Stockholm ska vara världens tryggaste huvudstad föreslås instiftande av ett trygghetspris. Syftet med priset är att stimulera verksamheter att verka för en ökad trygghet i staden. Utdelning av Trygghetspriset föreslås ske årligen i samband med en konferens som uppmärksammar trygghet - och brottsförebyggande frågor. Priset föreslås att delas ut första gången år 2012.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts på utvecklingsenheten inom den stadsövergripande avdelningen.

### **Bakgrund**

#### ***Trygghetsundersökningen***

Våren 2006 genomfördes en pilotundersökning i Kungsholmens, Liljeholmens och Skärholmens stadsdelsområden. Syftet med undersökningen var att testa ett enkätformulär och resultatens användbarhet i det praktiska arbetet för att minska oron för brott och öka tryggheten i stadsdelarna. Resultatet av pilotundersökningen visade att denna typ av mätning gav viktig och relevant information till stadsdelsförvaltningarna och de lokala brottsförebyggande råden i deras arbete att öka tryggheten, minska oron och minska risker att utsättas för brott. År 2008 genomfördes den första stadsövergripande trygghetsundersökningen.

Stockholms stads nuvarande brottsförebyggande program antogs i kommunfullmäktige den 28 september 2009 och gäller i fyra år. Programmet är ett övergripande och ett långsiktigt styrdokument. Det främsta syftet med att skapa ett brottsförebyggande program var att lägga grunden för ett långsiktigt förebyggande arbete och skapa mätbara mål för stadens brottsförebyggande arbete. Flera av indikatorerna i det brottsförebyggande programmet mäts i trygghetsmätningen.

Det brottsförebyggande arbetet ska präglas av en helhetssyn och integreras i alla nämnder och styrelser. De brottsförebyggande insatserna ska i så hög utsträckning som möjligt vara beprövade och ha visat sig vara verksamma.



För att minska problem med brottslighet ska stadens arbete utgå från följande fem aktiviteter:

1. Stärka formell och informell social kontroll
2. Minska brottsbenägenheten
3. Försvåra genomförandet av brott
4. Lindra brottens skadeverkningar
5. Minska obefogad rädsla för brott

Dessutom bör man avgöra om åtgärden ska vara allmän eller inriktad mot en särskilt problematisk målgrupp/område.

## Ärendet

### *Trygghetsundersökningen*

Socialförvaltningen i Stockholms stad har under våren 2011 genomfört stadens trygghetsundersökning. Det övergripande syftet för trygghetsundersökningen är att följa upp inriktningsmålet om att skapa en tryggare stad och jämföra med tidigare mätning (år 2008). Datainsamlingen genomfördes via en postenkät med ett slumpmässigt urval av 31 589 personer i åldern 16-79 år i Stockholms stad. 18 410 personer besvarade enkäten vilket ger en svarsfrekvens på 59 procent.

Ett problem vid enkätundersökningar är bortfallet, att personer inte kan eller vill delta. Bortfallet medför en risk att resultaten inte ger en korrekt bild av den grupp man vill beskriva. För att kontrollera om de som besvarat enkäten är representativa för befolkningen i staden har svaren jämförts med befintliga uppgifter om befolkningen. I detta material är kvinnor något överrepresenterade, unga 16-24 år och äldre 65-79 år och invånare som är födda i annat land än Sverige är något underrepresenterade. Boende i hyresrätt och i bostadsrätt och arbetslösa motsvarar i stort sett populationen i staden. Respondenterna kan därmed anses spegla totalbefolkningen i staden relativt väl.

Rapporten från trygghetsundersökningen består av fyra delar. I rapportens första avsnitt *statistik över polisanmälda brott* ingår uppgifter för anmälda brott totalt, barn som är misstänkta för brott och unga vuxna som lagförts för brott. De brottstyper som dominerar är stöld, skadegörelse samt alkohol- och narkotikabrott.



Andelen brott är mycket högre i Stockholms stad jämfört med riket. Andelen anmälda brott har dock minskat mellan åren 2008–2010 med omkring 7 anmälningar per 1 000 invånare. Generellt har andelen barn och unga som misstänks för brott också minskat under perioden. I två stadsdelsområden råder ingen minskning i åldergruppen upp till och med 14 år och för 15-17 år är utvecklingen positiv i nio av fjorton stadsdelsområden.

Det andra rapportavsnittet handlar om *utsatthet för brott* där den vanligaste brottstypen är stöld i hushållet. Drygt en av tio (12,6 procent) respondenter har svarat att de utsatts för stöld i hushållet under det senaste året vilket är en marginell ökning (0,6 procent) jämfört med år 2008. När det gäller brottstyperna hot (5,4 procent) och rån (2 procent) har det inte skett några förändringar jämfört med tidigare mätning. Misshandel och sexuella trakasserier har ökat marginellt, mellan 0,2 – 0,4 procentenheter medan skadegörelse i hushållet har minskat med nästan en procent.

Det tredje avsnittet i rapporten behandlar *upplevda ordningsstörningar* i det egna bostadsområdet. Det största upplevda problemet är nedskräpning, en fjärdedel (25 procent) av respondenterna upplever skräp i området som ett stort problem (24 procent år 2008). Många andra ordningsproblem har minskat i denna mätning, 18 procent anser att belysningen är dålig i området (21 procent år 2008) och lite drygt en av tio (11 procent) upplever att skadegörelsen är störande (13 procent år 2008). En av tio anser att klotter är störande (13 procent år 2008) och nästan en av tio (9 procent) på ungdomar som stör ordningen (11 procent år 2008).

Det fjärde avsnittet i rapporten handlar om *självupplevd oro/otrygghet*. Resultaten visar att majoriteten av Stockholms vuxna befolkning inte oroar sig för att utsättas för brott. De flesta känner sig inte heller otrygga i bostadsområdet efter mörkrets inbrott. Andelen som upplever oro eller rädsla för att utsättas för brott har minskat i alla fall förutom när det gäller oro för att utsättas för bostadsinbrott eller sexuella trakasserier (i princip oförändrat). Andelen som oroar sig för att utsättas för brott har minskat från 18 till 15 procent mellan 2008 och 2011 samt oro för brott när det är mörkt ute från 10 till 7 procent. Liknande trender framkommer för oro om att någon närstående ska utsättas för brott, oro för att själv utsättas för våld eller överfall i den offentliga miljön, rån eller våldtäkt. Andelen unga kvinnor, 16-24 år, som oroar sig för att utsättas för våldtäkt har minskat kraftigt, 43 till 27 procent, sedan 2008.

Avslutningsvis visar alltså resultaten från trygghetsundersökningen 2011 på en generellt positiv trend i staden. Utsatthet både utifrån brottsstatistiken samt



självupplevd utsatthet och utifrån oro/otrygghet har minskat jämfört med år 2008. Det kan dock finnas lokala avvikelser, samt skillnader beroende på kön och ålder. En variabel som indikerar på stora skillnader både när det gäller utsatthet för brott och upplevd otrygghet är funktionshinder. Det är därmed viktigt att studera resultatet mer i detalj i den fortsatta utvecklingen av det brottsförebyggande arbetet.

### ***Trygghetspriset***

Utifrån målsättningen att Stockholm ska vara världens tryggaste huvudstad föreslås instiftande av ett trygghetspris. Syftet med priset är att stimulera verksamheter att verka för en ökad trygghet i staden. Målgruppen för trygghetspriset är organisationer eller verksamheter som är värda att uppmärksammas för ett utomordentligt arbete kring trygghetsfrågor i staden. Utdelning av trygghetspriset föreslås ske årligen i samband med en konferens.

Trygghetspriset ska alltid innehålla ingredienser av samverkan mellan olika aktörer. Metoder och angreppssätt som används ska kunna implementeras och överföras till andra delar av staden. Resultatet av arbetet ska kunna dokumenteras och utvärderas. Temat för priset ska bestämmas av juryn från ett år till ett annat då olika brottsförebyggande åtgärder kan vara prioriterade i staden. Priset ska delas ut första gången 2012 och fyra år framåt. Därefter tas nytt beslut om prisets framtid.

Prissumman föreslås ligga i paritet med Nelson Mandela-priset och Lagervall - stipendiet för att få samma dignitet på priset, det vill säga 50 000 kr. Utlysning och information om priset ska spridas på stadens hemsida av Stadshuset efter samråd med socialförvaltningen. Nomineringsrätten föreslås bli allmän, vilket innebär att vem som helst har rätt att nominera.

En jury bestående av fem personer för 2012 kommer att presenteras på trygghetskonferensen den 14 oktober och kommer att utses av Socialborgarrådet. Juryns medlemmar utses för ett år i taget. Förslaget om instiftning av trygghetspriset överlämnas från socialnämnden till kommunstyrelsen för beslut.

### **Förvaltningens synpunkter**

Det är glädjande att den generella trenden är att tryggheten i staden har ökat jämfört med den senaste mätningen år 2008. Förvaltningen vill särskilt belysa tre tydliga resultat:



1. Tryggheten har ökat i Stockholms stad. Andelen Stockholmare som upplever oro eller rädsla för att utsättas för brott har minskat under de senaste tre åren.
2. Staden upplevs som ljusare på kvällar och nätter, mindre klotter och skadegörelse. Färre personer upplever stökiga ungdomar som störande inslag i stadsbilden där de bor.
3. Personer med funktionshinder uppger i dubbelt så stor utsträckning än den övriga populationen att de är oroliga för att utsättas för rån och oroliga för att gå ut efter mörkrets inbrott i området. På grund av rädsla för att utsättas för brott. Denna grupp uppger dessutom att de utsatts för brott i större utsträckning än den övriga populationen

Med tanke på målsättningen att Stockholm ska vara världens tryggaste huvudstad finns det anledning att stimulera det brottsförebyggande arbetet ytterligare genom att uppmärksamma goda exempel, nya metoder och ett brottsförebyggande utvecklingsarbete. Förvaltningen föreslår därför att Stockholms stad instiftar ett Trygghetspris.

## **Bilaga**

1. Rapport: Trygg i Stockholm 2011 – En stadsövergripande trygghetsmätning